

da ikke nogen Mennesker, der tror, at disse 558 med deres egne Hænder o. s. v. er i Stand til at erhverve sig en Indtægt paa 60 Mill. Kr., saa det ærede Medlem kan ikke sige, at dette er uden Betydning. Men netop dette viser det, som det ærede Medlem Hr. Rode sagde, at hele Synet paa dette Spørgsmaal afspejler i Virkeligheden de forskellige politiske Partiers sociale Stilling. Naar Venstre nu slaar Kreds omkring de allerøverste Skatteydere, Millionærerne, her i Landet, er det ogsaa et Tidens Tegn, dette, at Repræsentanterne for den gamle Venstrebonde og Andelsbonden er kommet saa højt op at køre, som det ærede Medlem Hr. Kragh og specielt det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen er ved denne Lejlighed.

Med Hensyn til Venstres Forslag om Erhvervsfrihed maa jeg sige, at det var jo en meget forsigtig Anbefaling, det ærede Medlem Hr. Kragh gav dette Forslag. Der var ikke nogen særlig Varme i den, og det Forsøg, det ærede Medlem gjorde paa at motivere dette Forslag om Værn for Erhvervsfriheden her i Danmark, var ikke særlig overbevisende. Det ærede Medlem ved jo — Haanden paa Hjertet — saare vel, at dette med Erhvervsfriheden er den frygteligste Frase, man i det hele taget kan udslynge. Det ærede Medlem ved jo lige saa vel som jeg, at der eksisterer ikke nogen Erhvervsfrihed i dette Land. Penge, Jord og Ejendomme, det er alt sammen bundet, og Betingelserne for, at der kan være Erhvervsfrihed, er, at de ikke er det. Det kan ikke nytte mig noget, at jeg siger, jeg har Erhvervsfrihed som Gaardmand, hvis jeg ikke er i Stand til at faa Jord, hvis jeg ikke har Penge til at købe en Gaard for. Det kan heller ikke nytte noget, at en Arbejder har en selv nok saa begavet Dreng; hvis denne Arbejder ikke kan faa ham uddannet ved Universitetet, saa er der ingen Erhvervsfrihed for ham som Doktor eller som Sagfører eller noget andet lignende indbringende Erhverv. Saaledes er det paa alle mulige Omraader: der er lukket af for Jorden, lukket af for Pengene, og der er kun et eneste Sted, hvor der kan være Tale om, at der er Erhvervsfrihed, og det er nede hos Lønarbejderne; i den Klasse kan alle synke ned efterhaanden, og det er ogsaa dér, det ærede Medlem vil have den uindskrænkede Erhvervsfrihed. Men heller ikke dernede skal det ærede Medlem stole paa, at der er Erhvervsfrihed. Hvis han gaar ned ved Gasværkshavnen og tilbyder at gaa med ned i en Damper og losse Cinders f. Eks., skal han ned i en Luge sammen med 3 andre Mænd, og disse 3 Mænd vil rimeligvis sige:

Hvad er det for en Kammesjuk, der er kommet herved, tror han, at vi skal føde hans Kone og Børn ogsaa foruden vore egne; nej, lad os bede om at faa en Mand herved i vor Luge, som kan præstere nøjagtig lige saa meget Arbejde som vi. Paa den Maade bliver der heller ikke Erhvervsfrihed paa dette Sted, og efterhaanden vil det ærede Medlem opdage, at til syvende og sidst bliver der kun Erhvervsfrihed halvvejs paa Invalidernes Omraade. Nej, det gaar ikke saadan med denne Erhvervsfrihed, det ærede Medlems Lovforslag er derfor en fuldstændig Frase. Naar jeg læser dette Forslag og hører det ærede Medlems Forsvar derfor, kan jeg ikke undlade at tænke paa Marie Antoinette, der, da Folket drager forbi Slottet og raaber paa Brød, siger til en af Hofdamerne: Hvad er det dog, de raaber, vil de have Brød? Ja, de vil have Brød, for de har intet Brød! Nuvel, siger Dronningen, saa kan de jo spise Kager. Det ærede Medlems hele Betragtning over dette Spørgsmaal er i Grunden bygget paa det samme Fejlsyn som hin berømte Dronnings Forestillinger om de sociale Forhold paa det daværende Tidspunkt. Jeg tror derfor, at dette Nummer med Erhvervsfriheden kan det ærede Medlem ganske rolig tage ud; det er jo tydeligt nok, at det tager Sigte paa at støtte Overklassen imod Underklassen i Tilfælde, hvor der er Krig mellem Arbejdsgivere og Arbejdere. Det ærede Medlem vil dertil sige — det ved jeg jo —: Men Arbejdsgiverne skal ogsaa straffes! Men det ærede Medlem kan ikke straffe Arbejdsgiverne, han ejer ingen Magtmidler til at straffe en rig Mand. Det ærede Medlem kan sætte Foden paa Nakken af en fattig Mand, men den rige Mand vil aldrig tage Skade af en saadan Bestemmelse, thi skulde han blive idømt en Bøde, saa vil Arbejdsgiverforeningen bagefter med den største Glæde betale den. Han vil aldrig komme til at tage nogen Skade, saa det ærede Medlems Paragraf er i saa Henseende fuldstændig forfejlet.

Jeg opfattede imidlertid det ærede Medlem som villig til at forhandle om dette Spørgsmaal, og det, at det ærede Medlem har stillet et Forslag, tager jeg ogsaa som et Udtryk for, at han i Overensstemmelse med sine egne Udtalelser om, at alting ikke er, som det skal være, har en Villie til at forsøge, om man kan komme til en Ordning. Det ærede Medlem skal i saa Henseende ikke støde paa kold Afvisning fra min Side; hvis han virkelig er villig til at begynde paa noget, som kan frigøre Samfundet for disse Vanskeligheder, tror jeg ikke, han skal